

ארגון נוער ארצי

מרכז הדרכה

במעגל השנה

פרשיות השבוע ומועדי ישראל

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי | רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

166/25

בס"ד

לקט עובדות סיפורים ומנהגים לכבוד התנא האלוקי רשב"י, והיום הק' ל"ג בעומר.

הידעת?

כי:

- רבי חייא רבא, תלמיד רשב"י שהיה משתטח על ציון רבו נשק למקום והיה בוכה. (ראה הקדמת הזוהר דף ד' עמ' 1 כל נוסח תפילתו)
- אליהו הנביא מצוי במקום ציונו של הרשב"י. (סנהדרין צח ע"א)
- המגיד (המלאך) שנתגלה ל"בית יוסף" עודד אותו ללמוד זוהר על ציון הרשב"י ובנו רבי אלעזר, והם שמחים מאד שלומדים זוהר על מקום קבורתם או אפילו בכפר הסמוך למירון.
- גם האר"י הקדוש היה מכנס תלמידיו ולומד עמהם סמוך לציון הרשב"י.
- תלמידו של האר"י ז"ל כותב כי גורי האר"י היו עולים לציון הרשב"י לפחות פעמיים בשנה ויושבים שם בין רשב"י לרבי אלעזר עשרה ימים ועשרה לילות.
- היו מחכמי הקבלה שבצפת שעלו לקבר רשב"י, לפחות פעמיים בשנה במשך עשרה ימים ועשרה לילות ברצף, לפני ר"ה ולפני חג השבועות ועוסקים בספר הזוהר.
- השל"ה הקדוש היה מספר (על ביקורו אצל הרשב"י): "על קבר הרשב"י לומדים זוהר באימה וביראה ובדביקות גדולה, כי כמה ניסים ארעו שם, ואחר הלימוד לשמוח שמחה גדולה שמחה רוחנית וללא שום עצבות ואבלות כי לא באלה חפץ רשב"י, והוא בדוק ומנוסה, ואח"כ נודרים נדרים ונדבות ומתפללים תפילות".
- השל"ה הקדוש מביא מסורת מפי זקנים, כשרבי אברהם גלנטי בנה את הבניין מעל ציון הרשב"י הגיע אחד העובדים בחפירה אל פתח המערה ותכף יצאה נשמתו, אז ידעו ששם נגזז הארון של רשב"י ומיד סתמו את המערה והקימו את המצבה של רשב"י ובנו רבי אלעזר.
- ביום י"ח אייר-ל"ג בעומר החל המרד הגדול של היהודים ברומאים, בסוף ימי בית שני.
- המן החל לרדת לעם ישראל במדבר ביום י"ח אייר, מכאן למד "חתם סופר" המנהג לקבוע ביום זה מקצת שמחה.

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי | רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

166/25

- בכל עדות ישראל מקובל עוד מתקופת הראשונים כי יום זה יום הילולא דרשב"י וכיום שמפסיקין בו את מנהגי האבלות הנוהגים בספירה ואף נוהגים בו קצת שמחה.
- המהרי"ל אבי מנהגי אשכנז כותב: עושין בל"ג בעומר יום שמחה.
- לדעת מרן "הבית יוסף" אסור להסתפר בל"ג בעומר ורק למחרת בל"ד בעומר מסתפרים, ולדעת מרן הרמ"א מסתפרים ביום ל"ג ומרבין קצת שמחה.
- במדינות אשכנז כמו מגנצא וורמייזא אמרו תחנון בל"ג בעומר, ובפרנקפורט שבאשכנז ועוד מקומות לא אמרו תחנון והמנהג שלא לומר תחנון השתרש. בדורות האחרונים בעל המנהגים רבי יצחק אייזיק מטירנא כותב שלא לומר תחנון ערב שלפניו וכמובן ביום ל"ג בעומר וכן כתב המשנה ברורה.
- מובא בבעל שו"ת "שם אריה" (רבי לייבוש בלחובר) כי השמחה בל"ג בעומר נקבע על שרשב"י נפטר על מיטתו, ולא נהרג ביד מלכות רומי וזכה שיבוא לקבורה, כי המלכות הרשעה גזרה על רשב"י שיהרג בחרב ועפ"י נס בטלה הגזרה.
- האר"י הק' כתב שימי הספירה הם ימי דין ועד ל"ג בעומר הם דינים קשים ולכן מתו תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה ולכן שלטה בהם מידת הדין ומשפסקו למות בל"ג בעומר קבעו יו"ט. (שער הכוונות)
- רבי יצחק אלפיייה כותב בספרו שיח יצחק (ירושלים תרפ"ג) לעשות הילולא ושמחה ביום ל"ג בעומר שהוא יום פטירת רשב"י, יותר מכל שאר הצדיקים כי הוא היחיד (רשב"י), שהבטיח להציל את היהודים מיום הדין ולפטרם מן הדין. ובאותו היום ל"ג בעומר ממליץ טוב בעד כלל ישראל וממתיקים הדין מעליהם ע"י סניגוריה שהוא מלמד על כלל ישראל.
- לגבי אמירת "למנצח", ישנם מנהגים שונים אם לומר בתפילת שחרית.
- בעל "תרומות הדשן" כתב שמותר ללבוש בגדים חדשים בל"ג בעומר.
- חתן שחופתו בל"ג בעומר אינו מתענה. (משמרת שלום)
- "המגן אברהם" כתב שחתן מתענה גם בל"ג בעומר.
- בעל ה"בית אברהם" מסלונים אמר שיושבי א"י קבלו במיוחד את ל"ג בעומר כחג בתמורה לכך שניטל מהם יו"ט שני של גלויות.
- החיד"א הק' כותב שביום ל"ג בעומר ירבה שמחה לכ' רשב"י זיע"א כי הוא יום הילולא (שלו) ונודע שרצונו הוא שישמחו ביום זה.

עניני ל"ג בעומר

הידעת ?

- בל"ג בעומר אין נוהגים מנהגי האבילות הנוהגים בין פסח לשבועות ומרבים בו קצת שמחה (או"ח תצ"ג וברמ"א)
- תלמידי רבי עקיבא שמתו בין פסח לעצרת פסקו למות בל"ג בעומר.
- **הידעת** כי המן החל לרדת לבני ישראל במדבר ביי"ח באייר ל"ג בעומר.
- רצונו של רבי שמעון בר יוחאי שישמחו ביום פטירתו כפי שמובא בזוהר הק'
- נוהגים שבל"ג בעומר יורים [משחקים] בחץ וקשת. כל ימיו של רשב"י עד פטירתו בל"ג בעומר לא נראתה הקשת בענן בזכותו.
- יש נוהגים לאכול חרובים בל"ג בעומר לזכר הנס שנעשה לרשב"י ובנו במערה.
- **הידעת** כי את הזוהר הקדוש והאיזרא רבה והאיזרא זוטא חיבר רשב"י הק'.
- **הידעת** כי לאמו של רשב"י קראו שרה היא היתה עקרה רשב"י נולד לאחר שנות עקרות ארוכות.
- הוא נקרא שמעון כי שמע ה' לקול תפילותיה של אמו.
- **הידעת** כי אחד מרבותיו של רשב"י היה רבי יהודה בן בבא הי"ד מעשרת הרוגי מלכות.
- נשמת רשב"י נתעלה לשמי רום ביי"ח אייר שנת ג' אלפים תתק"כ ל"ג בעומר.
- בפטירתו גילה רשב"י לתלמידיו סודות עמוקים מהזוהר הק' התלמידים כתבו את הדברים בספר הזוהר הוא הספר היסודי בתורת הקבלה.
- יום פטירתו של הרמ"א זיע"א חל בל"ג בעומר (רבנו ר' משה איסרלס)
- רבי חנוך הענך מאלכסנדר זיע"א היה מברך בל"ג בעומר "שיתקבלו תפילותכם לרצון בשמים"
- רשב"י אמר "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין". [פרק ד' סוכות פרק ד' מ"ה ע"מ א']
- ביום ההילולא אומר רשב"י זיע"א בשמים. יכול אני לפטור וגו' ע"י זה מתכפרין כל ישראל ויוכלו להתקבל התפילות. [שפתי צדיק ל"ג בעומר חלק ג']
- בל"ג בעומר שמחים במיוחד כי מתכפרים העוונות

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

167/25

- עד רשב"י לא מוזכר הילולא.
- הילולא פירושה שמחה גדולה בעלית הנשמה
- יום ל"ג בעומר ספירתנו הוד שבהוד.
- רשב"י ובנו רבי אלעזר שהו במערה 12 שנים וכשיצאו על כל מה שהסתכלו נשרף מגודל קדושתם וחזרו למערה לעוד שנה.
- **הידעת** כי רשב"י היה תלמידו של רבי עקיבא
- חמיו של רשב"י היה רבי פנחס בן יאיר.
- במסכת שבת ל"ג עמוד ב' מובא שרשב"י היה חותנו של פנחס בן יאיר ויש מהספרים שכתבו שחל שיבוש ויש לגרוס כפי שכתוב בזהר שרבי פנחס בן יאיר הוא היה חותן של רשב"י.
- במוצאי ל"ג בעומר יום פטירתו של רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א
- רבים היו עורכים הילולא והדלקה בקראקא שבפולין על ציון הרמ"א הק' זיע"א.
- בחבל אונגריה היו מגיעים אלפים לציונו של רבי יצחק אייזק מקאליב זיע"א להדלקה ולתפילות.
- רשב"י ורבו רבי עקיבא חיו בתקופת הרומאים לאחר החורבן, הרומאים שלטו בעריצות וביד קשה גזרו גזרות קשות ואכזריות על העם היושב בציון, רבי עקיבא ורשב"י מרדו ברומאים ללא כל מורא והקהילו קהילות ברבים, רבי עקיבא נתפס ונאסר והוצא להורג עק"ה, רשב"י התחבא במערה עם בנו עד יציאת הרומאים מארץ ישראל.
- מנהג ישראל לעשות "חלאקה" בהגיע הילד לגיל שלוש שנים במירון או במקומות קדושים אחרים
- עדות ראשונה על מנהג החלאקה מביא המקובל האלוקי רבי חיים ויטאל תלמידו המובהק של האר"י הק' זיע"א (רבי יצחק לוריא) שעשה חלאקה לבנו בן השלוש במירון על ציון הרשב"י זיע"א.
- **הידעת** כי במירון קבורים עוד תנאים וצדיקים, תלמידי בית שמאי, תלמידי בית הלל, רבי יוחנן הסנדלר, רבי יצחק בכניסה לציון הרשב"י, וכמובן רבי אלעזר בן הרשב"י זיע"א ועוד.
- **הידעת** כי בשנים עברו היו יהודים רוכבים על גמלים וכו' במשך כשלושת שבועות להגיע לציון הרשב"י לל"ג בעומר הם מסרו נפשם כולל הבאת ילדים קטנים לתגלחת החלאקה והסתכנו משודדים ישמעלים.
- **הידעת** כי שערות הילד שנגזזו בתגלחת שוקלים ונותנים תמורתם ממון לצדקה.

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי | רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il
167/25

- את ההדלקה המרכזית בליל ל"ג בעומר מדליק ברוב עם ובשמחה גדולה כ"ק מרן הרבי מבאיאן שליט"א בהמשך למסורת אבותיו זיע"א הראשון שקנה זכות ההדלקה היה מרן איש האלוקים רבי ישראל מרוזין זיע"א מוועד העדה הספרדית במירון.
- לפי האר"י הק' ז"ל ממשיכים מנהגי אבילות עד שלשת ימי הגבלה ואין מסתפרין עד ערב חג מתן תורה.
- **הידעת** כי בעבר הקרוב היו יוצאים בל"ג בעומר ממשפ' בית אבו בצפת תהלוכת ספרי תורה רגלי בליווי מאות אנשים עד לציון הרשב"י בשמחה וריקודים
- **הידעת** כי את השיר "נמשחת אשריך" כתב רבי שמעון לביא זצ"ל מטריפולי שמו מופיע בראשי בחרוזים
- **הידעת** כי את השיר "ואמרתם כה לחי" חיבר רבנו רבי יוסף חיים מבגדד מרן הבן איש חי זע"א.
- אין מספידין ואין מעמידין מצבה וא"א צידוק הדין מלבד לחכם בפניו כפי שעשו בזמן הלווית הרמ"א זיע"א.
- הספרדים מסתפרים החל מיי"ט אייר, האשכנזים המסתפרים כל שנה ביום ל"ג בעומר מסתפרים ביום ולא בליל ל"ג בעומר.
- יש שנהגו לאכול מאכלי חלב בל"ג סמוכין לכך ב "אמרי אמת" זצ"ל (ליקוטים לשבת פ"ח)
- רשב"י זיע"א הבטיח כי לא תשכח תורה מישראל טוב לעשות סיום מסכת או משניות ביום קודש זה.
- **הידעת** כי עץ החרוב שנברא להם נהפך בערב שבת לעץ תמר ואכלו בשבת תמרים.
- במקומות אחרים כמו בביה"מ הגדול בויזניץ מתאספים בל"ג בעומר לקרוא כל ספרי תהילים
- כדאי רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק
- בשנת תרע"ח נספו באסון נורא ביום ל"ג בשעת ההילולא במירון 7 יהודים (14 יהודים) כשחלק מקיר נפל (גדר)

ארגון נוער פרחי הדגל

להאזרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי | רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il | 167/25

- בשנת תשפ"א לצערנו הרב התרחב אסור נורא במירון בו נספו 45 יהודים במירון בל"ג בעומר ת.נ.צ.ב.ה.
- המנהג לחלק ח"י רוטל משקה או מאכלים אחרים בשווי חי רוטל מובא בספר טעמי המנהגים ממרן כ"ק האדמו"ר רבי בן ציון מבאבוב זיע"א
- לאחר פטירת 24 אלף תלמידי רבי עקיבא היה העולם שמם בלי תורה רבי עקיבא בא לרבותנו בדרום והם: רבי מאיר, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יהודה, רבי יוסי, ורבי אליעזר בן שמוע, ושנאה להם (לימדם) הסמיכם והם העמידו התורה
- הדר בא"י ילך בל"ג לשמוח על קבר רשב"י (משנת חסידים)
- האר"י ז"ל היה שם אם בני ביתו 3 ימים רצופים
- בשם מרן החידושי הרי"ם זיע"א שביום ל"ג בעומר ניתן לזכות ליראת שמים. ההדלקה בירושלים עם חלאקה בקבר שמעון הצדיק, אצל ציון שמואל הנביא, בחברון ליד מערת המכפלה, בטבריה על קבר רבי עקיבא.

חניכים יקרים !!! ונשמרתם מאוד לנפשותיכם זו מצות עשה מדאורייתא בתוספת מאוד יש להזהר ולהשמר שלא להתקרב לאש להקפיד על כללי זהירות ובמיוחד ביום זה . זכות רבי שמעון בר יוחאי ובנו אלעזר זיע"א יעמדו לכם ולנו להפקד בישועה ורחמים בזכות התנא האלוקי תזכו לעלות בתורה ויראת שמים טהורה ולגרום לרוב נחת למורייכם והורייכם היקרים עד עולם אמן ואמן.

ונסיים בדברי רבינו רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א (בספר מוסרי רבנו רס"ז) ביום הילולת רשב"י היתה למעלה ג"כ הילולא, וראוי לכל איש הירא והחרד לשים אל לבו לשוב בתשובה כי זכות רשב"י מסייעת לבא להיטהר ולא לבלות זמן בעוה"ז בהבלי עולם, שהם צער לצדיק וכו' זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

בברכה ובהצלחה

ארגון נוער פרחי הדגל

להאזרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

ארגון נוער ארצי

167/25

מרכז ההדרכה